

آیین نامه اجرایی تبصره (۳) ماده (۳) قانون حفاظت از دریاها و رودخانه های قابل کشتیرانی در مقابل آلودگی به مواد نفتی

۸/۳/۱۳۹۳

شماره ۲۵۲۹۴/ت/۴۹۶۹۶هـ

آیین نامه اجرایی تبصره (۳) ماده (۳) قانون حفاظت از دریاها و رودخانه های قابل کشتیرانی در مقابل آلودگی به مواد نفتی

وزارت راه و شهرسازی - وزارت نفت

سازمان حفاظت محیط زیست

هیأت وزیران در جلسه ۲۸/۲/۱۳۹۳ به پیشنهاد شماره ۰۲/۱۰۰/۴۳۰۵۱ مورخ ۸/۷/۱۳۹۲ وزارت راه و شهرسازی و به استناد تبصره (۳) ماده (۳) قانون حفاظت از دریاها و رودخانه های قابل کشتیرانی در مقابل آلودگی به مواد نفتی - مصوب ۱۳۸۹ - آیین نامه اجرایی تبصره (۳) ماده (۳) قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی تبصره (۳) ماده (۳) قانون حفاظت از دریاها و رودخانه های قابل کشتیرانی در مقابل آلودگی به مواد نفتی

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - قانون: قانون حفاظت از دریاها و رودخانه های قابل کشتیرانی در مقابل آلودگی به مواد نفتی - مصوب ۱۳۸۹ -

ب - بازمانده نفت (لجن): بازمانده ضایعات محصولات نفتی که حین عملیات عادی کشتی، نفتکش، سکو و تأسیسات نفتی تولید شده باشد.

پ - مخزن بازمانده نفت (لجن): مخزن نگهداری بازمانده نفتی (لجن) به نحوی که بازمانده نفت (لجن) بتواند بطور مستقیم از آنجا به خارج از کشتی، نفتکش، سکو یا تأسیسات دفع گردد.

ت - آب خن آغشته به نفت: آبی که آلوده به نفت ناشی از چکه، نشت یا تعمیرات در فضای موتورخانه باشد و نیز هر مایعی که به هریک از قسمت های سیستم خن وارد شود.

ث - موتورخانه: محوطه ای که در آن ماشین آلات اصلی و کمکی مورد نیاز برای رانش در کشتی یا تولید الکتریسیته در کشتی یا تأسیسات نفتی نصب شده باشد.

ج - تلمبه خانه: محوطه ای که در آن پمپ ها و الکتروموتورهای مورد نیاز برای انتقال ماده نفتی نصب شده باشد.

چ - کشتی کنوانسیون: هر کشتی نفتکش با ظرفیت ناخالص حداقل (۱۵۰) تن و بیشتر و هر کشتی غیرنفتکش با ظرفیت ناخالص حداقل (۴۰۰) تن که تحت مقررات ضمیمه اول کنوانسیون مارپل فعالیت می نماید.

ح - کشتی غیرکنوانسیون: هر کشتی نفتکش با ظرفیت ناخالص کمتر از (۱۵۰) تن و هر کشتی غیرنفتکش با ظرفیت ناخالص کمتر از (۴۰۰) تن و هر کشتی مسافری با ظرفیت حمل (۴۰) نفر مسافر و بیشتر.

خ - تأسیسات نفتی: تأسیسات و تجهیزات ثابت یا شناوری که در اکتشاف، استخراج، تولید، بارگیری و انتقال مواد نفتی مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ از قبیل سکوها، مخازن نفتی، خطوط لوله و جزایر مصنوعی.

د - نفت: نفت به هر شکل از قبیل نفت خام، نفت سوخت، لجن نفت، ضایعات نفت و فراورده‌های تصفیه شده.

ذ - تسهیلات دریافت مواد زاید: امکانات و تأسیساتی که به منظور دریافت و پردازش آب توازن آلوده به نفت، بازمانده نفت، آب ناشی از شستشوی مخازن و آب خن آغشته به نفت یا سایر آمیخته‌های نفتی ایجاد می‌گردد.

ر - اقلام ثبت شده: جزییاتی که باید مطابق مواد (۴)، (۵)، (۶)، (۷) و (۸) این آیین نامه در هر یک از دفاتر ثبت نفت درج گردند.

ز - کنوانسیون: کنوانسیون بین المللی پیشگیری از آلودگی ناشی از کشتی‌ها (۱۹۷۳ برابر با ۱۳۵۲) و پروتکل ۱۹۷۸ (برابر با ۱۳۵۷) و اصلاحات بعدی آن.

ژ - سازمان: سازمان بنادر و دریانوردی

س - دفتر ثبت نفت: دفتری که در آن وقایع مربوط به عملیات فضای موتورخانه و ماشین آلات کشتی، نفتکش، سکو یا تأسیسات نفتی و مخازن یا عملیات توازن و بار نفتکش‌ها ثبت می‌گردد. این دفتر می‌تواند بخشی از دفاتر ثبت روزانه یا دفتری مستقل از سایر دفاتر باشد.

ماده ۲- انواع دفاتر ثبت نفت عبارتند از:

الف - دفتر ثبت نفت - عملیات فضای موتورخانه (کشتی کنوانسیون).

ب - دفتر ثبت نفت - بار و توازن کشتی (نفتکش کنوانسیون).

پ - دفتر ثبت نفت - کشتی‌های غیر کنوانسیون.

ت - دفتر ثبت نفت - بار کشتی‌های غیر کنوانسیون.

ث - دفتر ثبت نفت - تأسیسات نفتی (فضای تلمبه‌خانه و مخازن).

این دفاتر جزء اسناد قابل استناد کشتی‌ها و تأسیسات نفتی بوده و قابل ارائه در مراجع قضایی می‌باشند. تأسیسات نفتی و نفتکش‌ها، کشتی‌ها و شناورهایی که در آب‌های موضوع این قانون تردد یا توقف می‌کنند مکلفند دفتر مذکور را بر اساس مفاد این آیین نامه نگهداری کنند.

ماده ۳- الزامات دفتر ثبت نفت به شرح زیر است:

الف - ثبت اطلاعات در دفتر ثبت نفت باید بطور صحیح و کامل صورت پذیرد و هرگونه پاک کردن، لاک گرفتن یا مخدوش نمودن مطالب ممنوع می‌باشد. در صورت بروز اشتباه در ثبت عملیات، عاملان ثبت مکلفند روی آن یک خط کشیده به نحوی که نوشته قبلی پس از کشیدن خط قابل خواندن باشد و سپس مطالب اصلاحی در کنار آن درج گردد.

ب - مشخصات کشتی یا تأسیسات نفتی باید در ابتدای دفتر ثبت نفت و بالای کلیه صفحات آن درج گردد.

پ - صفحات دفتر ثبت نفت باید به صورت پیوسته از اولین صفحه ثبت گزارشات دارای شماره صفحه باشند.

ت - هیچگونه فضای خالی بین خطوط ثبت عملیات در دفتر ثبت نفت نباید باقی گذاشته شود.
ث - کد حروف، شماره، تاریخ و ساعت عملیات مربوط باید به دقت در محل های پیش بینی شده در دفتر ثبت نفت درج گردند.

ج - شخص مسئول انجام عملیات باید در پایان ثبت هر عملیات روبروی آن را امضاء نماید.
چ - پایان هر صفحه از دفتر ثبت نفت باید توسط فرمانده کشتی یا مسئول تأسیسات نفتی یا نفتکش و شناور امضاء و مهر شود.

ح - تحویل هرگونه مواد زاید نفتی به تسهیلات دریافت مواد زاید باید در دفتر ثبت نفت ثبت گردد و از تحویل گیرنده رسید دریافت شود. رسید مذکور باید برای مدت سه سال در تأسیسات نفتی و همچنین نفتکش ها، کشتی ها و شناورهای مربوط نگهداری شود.

خ - هرگونه خرابی یا از کار افتادگی تجهیزات مربوط به عملیات فیلتراسیون (جداسازی) نفت باید در دفتر ثبت نفت - عملیات فضای موتورخانه و دفتر ثبت نفت - تأسیسات نفتی یا دفتر ثبت نفت هر کشتی غیرکنوانسیونی که چنین تجهیزاتی را دارا باشند، درج گردد.

د - هرگونه تخلیه یا دفع نفت که به منظور نجات جان اشخاص یا رفع خطر از نفتکش، تأسیسات نفتی، شناور و کشتی غیرکنوانسیونی یا در اثر سانحه یا هر شرایط ناخواسته دیگر صورت گرفته باشد باید به همراه دلایل مربوط در دفاتر ثبت نفت ثبت گردد.

ذ - دفتر ثبت نفت باید در محلی نگهداری گردد که به راحتی برای بازرسین در دسترس باشد و به استثنای کشتی های بدون سرنشین در حال یدک شدن و تأسیسات نفتی غیرفعال، در تأسیسات نفتی و نفتکش ها، کشتی ها و شناورهای مربوط نگهداری شود. مالک تأسیسات نفتی و نفتکش ها، کشتی ها و شناورها، مسئول نگهداری دفاتر ثبت نفت تا مدت سه سال پس از ثبت آخرین واقعه در آن می باشد.

ماده ۴- هر کشتی غیرنفتکش با ظرفیت ناخالص (۴۰۰) تن و بیشتر و هر کشتی نفتکش با ظرفیت ناخالص (۱۵۰) تن و بیشتر مکلف است اطلاعات و گزارش های مربوط به عملیات محوطه موتورخانه را در هنگام انجام هر یک از عملیات زیر براساس عملیات مخزن به مخزن تکمیل و در دفتر ثبت نفت - عملیات فضای موتورخانه (کشتی کنوانسیونی) ثبت و نگهداری نماید:

الف - برداشت آب توازن یا شستشوی مخازن سوخت و تخلیه آب توازن آلوده به نفت یا آب ناشی از شستشوی مخازن سوخت مذکور.

ب - جمع آوری، انتقال و تحویل بازمانده نفت (لجن) به تسهیلات دریافت مواد زاید یا دفع آن با استفاده از سایر روش ها.

پ - تخلیه یا دفع آب خن حاصل از عملیات فضای موتورخانه.

ت - سوختگیری یا دریافت روغن روان کننده به صورت فله.

ماده ۵ - هر کشتی نفتکش با ظرفیت ناخالص (۱۵۰) تن و بیشتر مکلف است اطلاعات و گزارش های مربوط به عملیات بار و توازن خود را در هنگام انجام هر یک از عملیات زیر براساس عملیات مخزن به مخزن تکمیل و در دفتر ثبت نفت - بار و توازن کشتی (نفتکش کنوانسیون) ثبت و نگهداری نماید:

الف - بارگیری کالای نفتی

ب - جابجایی نفت در مخازن کشتی در حین سفر

پ - تخلیه کالای نفتی

ت - آبرگیری توازن مخازن کالا و مخازن تخصیص یافته به آب توازن تمیز

ث - پاکسازی و شستشوی مخازن کالا از جمله انجام عملیات شستشو با نفت خام

ج - تخلیه آب توازن به استثنای تخلیه آب توازن از مخازن مجزا

چ - تخلیه آب از مخازن لجن

ح - بستن شیرها یا سایر ابزارهای مشابه پس از انجام عملیات تخلیه مخزن لجن

خ - بستن شیرهای ضروری برای جداسازی مخازن تخصیص یافته آب توازن از خطوط لوله کالا و نظایر آن، بعد از انجام عملیات تخلیه مخزن لجن

د- دفع پسماند ها

ماده ۶ - هر کشتی نفتکش با ظرفیت ناخالص کمتر از (۱۵۰) تن و هر کشتی غیرنفتکش با ظرفیت ناخالص از (۵۰) تا (۴۰۰) تن و هر کشتی مسافری با ظرفیت حمل (۴۰) نفر مسافر و بیشتر مکلف است اطلاعات و گزارش های مربوط به فضای موتورخانه ها را در هنگام انجام هر یک از عملیات زیر براساس عملیات مخزن به مخزن تکمیل و در دفتر ثبت نفت - کشتی های غیر کنوانسیون ثبت و نگهداری نماید:

الف - شستشوی مخازن سوخت

ب - جمع آوری، انتقال و تحویل بازمانده نفت، آب خن و ضایعات روغن های روان کننده به تسهیلات دریافت مواد زاید یا دفع آنها به سایر روش ها

پ - تخلیه یا دفع آب خن و ضایعات نفتی فضای موتورخانه و تلمبه خانه

ت - سوختگیری یا دریافت روغن روان کننده به صورت فله

تبصره ۱- الزامات دفتر ثبت نفت کشتی های غیرکنوانسیونی یک سال پس از تاریخ تصویب این آیین نامه لازم الاجرا می باشند.

تبصره ۲- کشتی های غیرکنوانسیونی با ظرفیت ناخالص از (۲۵) تا (۵۰) تن از ابتدای سال ۱۳۹۶ مشمول مقررات این ماده می باشند.

ماده ۷- هر کشتی نفتکش غیرکنوانسیونی با ظرفیت ناخالص کمتر از (۱۵۰) تن مکلف است اطلاعات و گزارش های مربوط به عملیات بار و توازن خود را در هنگام انجام هر یک از عملیات زیر براساس عملیات مخزن به مخزن تکمیل و در دفتر ثبت نفت - بار کشتی های غیرکنوانسیونی ثبت و نگهداری نماید:

الف - بارگیری یا تخلیه کالای نفتی

- ب - جابجایی نفت در مخازن کشتی در حین سفر
- پ - آبگیری توازن مخازن کالا و سایر مخازن
- ت - پاکسازی و شستشوی مخازن کالا
- ث - تخلیه آب توازن به استثنای تخلیه آب توازن از مخازن مجزا
- ج - تخلیه آب از مخازن لجن
- چ - بستن شیرها با سایر ابزارهای مشابه پس از انجام عملیات تخلیه مخزن لجن
- ح - بستن شیرهای ضروری برای جداسازی مخازن تخصیص یافته آب توازن از خطوط لوله کالا و نظایر آن بعد از انجام عملیات تخلیه مخزن لجن
- خ - دفع پسماندها
- تبصره - الزامات دفتر ثبت نفت بار کشتی شناورهای غیر کنوانسیون شش ماه پس از تاریخ ابلاغ این آیین نامه لازم الاجرا می باشند.
- ماده ۸ - تأسیسات نفتی مکلفند اطلاعات و گزارشات مربوط به عملیات تلمبه خانه و مخازن خود را در هنگام انجام هر یک از عملیات زیر براساس عملیات مخزن به مخزن تکمیل و در دفتر ثبت نفت - تأسیسات نفتی (فضای تلمبه خانه و مخازن) ثبت و نگهداری نمایند:
- الف - شستشوی مخازن نفت یا مخازن سوخت تأسیسات
- ب - جمع آوری، انتقال و تحویل بازمانده نفت (لجن و سایر بازمانده های نفتی) فضاهای تلمبه خانه و موتورخانه به تسهیلات دریافت مواد زاید یا دفع آنها به سایر روش ها
- پ - سوختگیری یا دریافت روغن روان کننده به صورت فله
- تبصره ۱- چنانچه از دیزل - ژنراتور به منظور تأمین نیروی الکتریکی مورد نیاز برای رانش پمپ های نصب شده استفاده می شود، گزارش های مربوط به کارکرد آنها نیز باید در دفتر ثبت نفت درج گردد.
- تبصره ۲- الزامات دفتر ثبت نفت تأسیسات نفتی (فضای تلمبه خانه و مخازن) شش ماه پس از تاریخ ابلاغ این آیین نامه لازم الاجراء می باشند.
- ماده ۹- بازرسان ذیصلاح سازمان که آموزش های مورد نیاز برای انجام صحیح تکالیف و وظایف محوله را دیده اند، می توانند در هر زمانی دفتر ثبت نفت کشتی، نفتکش، سکو یا تأسیسات نفتی واقع در آب های موضوع قانون را به منظور حصول اطمینان از تطابق عملکردها و رویه های عملیاتی در تأسیسات نفتی و نفتکش ها، کشتی ها و شناورها با الزامات قانونی مورد بازرسی ایمنی - زیست محیطی قرار دهند. فرماندهان و مسئولین ذی ربط تأسیسات نفتی و نفتکش ها، کشتی ها و شناورها موظفند همکاری لازم را با بازرسان سازمان برای اجرای مفاد این آیین نامه به عمل آورند.
- ماده ۱۰- سازمان باید براساس زمان بندی ابلاغی خود از دفاتر ثبت نفت کشتی ها و تأسیسات نفتی بازرسی نموده و در صورت مشاهده هرگونه تخلف از مفاد این آیین نامه، برای اجرای مجازات های تعیین شده در قانون اقدام نماید.

تبصره - سازمان می تواند در صورت مشاهده آلودگی نفتی یا دریافت گزارش مبنی بر وقوع آلودگی نفتی نسبت به بازرسی از دفاتر ثبت نفت تأسیسات نفتی و نفتکش ها، کشتی ها و شناورها اقدام و در صورت نیاز به بازرسی جزئیات بپردازد. بازرسی انجام شده متعاقب وقوع یک آلودگی نفتی باید با هدف جمع آوری ادله و مستندات برای آشکار سازی تخلف از قانون انجام شود.

ماده ۱۱- گزارش های بازرسی به شرح زیر مورد استفاده قرار می گیرد:

الف - یک نسخه از گزارش بازرسی باید در اختیار فرمانده کشتی یا بالاترین مقام تأسیسات نفتی قرار گیرد و نسخه دیگر نزد بازرس باقی خواهد ماند.

ب - نسخه ای از گزارش بازرسی های صورت گرفته از دفاتر ثبت نفت به صورت فصلی به سازمان حفاظت محیط زیست ارائه شود.

پ - در موارد مورد نیاز که با رعایت قوانین و مقررات مربوط امکان تهیه رونوشت از اطلاعات و مندرجات دفتر ثبت نفت وجود دارد، تأیید فرمانده یا بالاترین مقام مسئول تأسیسات نفتی، نفتکش ها، کشتی ها و شناورها برای تأیید برابری با اصل رونوشت مذکور کفایت کرده و قابلیت استفاده در فرآیند قضایی را دارد.

ت - نتایج و یافته های حاصل از بازرسی باید در فرم (برگه) یکسان که توسط سازمان تهیه می گردد درج و به امضای بازرس و فرمانده کشتی یا بالاترین مقام مسئول تأسیسات نفتی برسد.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری